

Sygn. akt VIA Ca 1653/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Aldona Wapińska

Sędzia SA – Agata Zając (spr.)

Sędzia SO (del.) – Dorota Wybraniec

Protokolant: – sekr. sąd. Beata Pelikańska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanych (...) Spółka z o. o. spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w K. i (...) S.A. z siedzibą w S.

o zawarcie umowy o przyłączenie

na skutek apelacji zainteresowanego (...) Spółka z o. o. spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 30 maja 2014 r.

sygn. akt XVII AmE 95/13

I oddala apelację;

II zasądza od zainteresowanego (...) Spółka z o. o. spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI ACa 1653/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 lipca 2010 r., wydaną na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm., dalej jako „Pe”) oraz art. 104 i art. 264 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, w sprawie dotyczącej postępowania administracyjnego w przedmiocie rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, sporu pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. oraz (...) S.A. z siedzibą

w S. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. dotyczącego ustalenia treści umowy przyłączenia do sieci elektroenergetycznej Zespołu Elektrowni (...) w S. przy ul. (...) (działki nr (...)), Prezes URE postanowił

1. orzec zawarcie umowy o przyłączenie, o treści określonej w załączniku do decyzji (załącznik stanowił integralną część decyzji),
2. odstąpić od wydania postanowienia w sprawie rozliczenia kosztów postępowania.

W dniu 27 lipca 2010 r. odwołanie od powyższej decyzji wniosła (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (dalej jako (...)), zaskarżając decyzję w całości oraz wnosząc o jej uchylenie w całości, ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku, o uchylenie decyzji w części wykraczającej poza stwierdzenie bezprawności odmowy przyłączenia do sieci, a także o zasądzenie na rzecz (...) od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

Zaskarżonej decyzji zarzucono:

1. naruszenie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego, w zw. z art. 61 § 2 zd. 2 k.p.a. oraz w zw. z art. 105 § 1 k.p.a. poprzez ich niezastosowanie polegające na:

- wszczęciu i prowadzeniu postępowania wobec (...), mimo braku wniosku (...) lub któregokolwiek z zainteresowanych o rozstrzygnięcie sporu pomiędzy zainteresowanymi a (...) (wniosek złożony przez zainteresowanych dotyczy rozstrzygnięcia sporu pomiędzy zainteresowanymi a (...) S.A.) oraz nieuzyskaniu zgody strony wymaganej w świetle art. 61 § 2 zd. 2 k.p.a.,

- orzeczeniu zawarcia umowy zobowiązującej do zbycia nieruchomości (por. 9 umowy o przyłączenie), mimo iż art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego nie upoważnia Prezesa URE do orzeczenia umowy tego rodzaju.

2. naruszenie art. 55¹ k.c. poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że w związku z wniesieniem do spółki (...) aportu w postaci przedsiębiorstwa, na spółkę (...) przeszedł publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie, podczas gdy w świetle przywołanego przepisu zobowiązania nie wchodzi w skład przedsiębiorstwa, zaś norma wynikająca z art. 55⁴ k.c. przewiduje odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa wyłącznie za zobowiązania cywilnoprawne,

3. naruszenie art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że wynikający z tego przepisu publicznoprawny obowiązek zawierania umowy o przyłączenie, dotyczy również przyłączania innych przedsiębiorstw energetycznych – wytwórców,

4. naruszenie art. 77 § 1 k.p.a. w zw. z art. 75 § 1 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 Prawa energetycznego, poprzez ich niezastosowanie, polegające na nieprzeprowadzeniu postępowania dowodowego na okoliczność:

- istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia,

- posiadania przez zainteresowanych tytułu prawnego do korzystania z obiektu przyłączanego. W aktach sprawy brak jest tytułów prawnych do obiektu mającego podlegać przyłączeniu oraz do nieruchomości, na których obiekt ma się znajdować (wymaganych na podstawie § 7 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego). Obiekt, przez który rozumieć należy zespół urządzeń wytwórczych i innych oraz połączenia między nimi (por. § 2 Rozporządzenia Systemowego), nie istnieje. Tytułów prawnych nie mogą stanowić wypisy z rejestru gruntów, tym bardziej że pochodzą one z 30 kwietnia 1999 roku,

- określenia nieruchomości, na których zainteresowani planują budowę Zespołu Elektrowni (...) w S., przy czym w treści umowy podano, że na działkach (...) zainteresowani planują budowę zespołu elektrowni wiatrowych, jednakże nie określono, jaki jest podział tych działek pomiędzy zainteresowanych; w konsekwencji nie wiadomo, na których

działkach planuje budowę elektrowni (...) spółka (...), a na których planowana jest budowa elektrowni (...) i Park (...) przez spółkę (...) S.A.,

- możliwości lokalizacji planowanej inwestycji z uwagi na treść dokumentów planistycznych. W aktach sprawy brak jest dokumentów planistycznych potwierdzających dopuszczalność lokalizacji elektrowni na terenach wskazanych przez Wnioskodawcę (art. 7 ust. 8d Prawa energetycznego). Uwzględniając brak mapki lub szkicu spełniających wymogi § 7 ust. 5 Rozporządzenia Systemowego oraz tytułów prawnych nie ma możliwości oceny, czy przedłożona decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nr (...) wydana dnia 28 czerwca 2000 r. przez Wójta Gminy S. ma jakiegokolwiek znaczenie dla niniejszej sprawy. Decyzja była ważna tylko przez rok,

- spełnienia przez zainteresowanych warunków przyłączenia do sieci i odbioru,

- zmian w stanie faktycznym sprawy, jakie nastąpiły od daty sporządzenia warunków przyłączenia oraz ekspertyzy wpływu przyłączenia na krajowy system elektroenergetyczny.

5. naruszenie art. 78 § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieprzeprowadzeniu dowodów na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, pomimo złożenia wniosków dowodowych przez stronę (...),

6. naruszenie art. 84 § 1 k.p.a., poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieprzeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, mimo że wyjaśnienie sprawy (w tym w szczególności określenie, czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia) wymaga wiadomości specjalnych. W aktach sprawy znajduje się jedynie ekspertyza z 2004 roku sporządzona dla sieci (...) S.A., która nie stanowi ekspertyzy biegłego w rozumieniu art. 84 § 1 k.p.a. (nie została opracowana przez biegłego powołanego przez organ) bazująca na nieaktualnych już założeniach, oraz instrukcjach ruchu,

7. naruszenie art. 487 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. oraz w zw. z art. 7 ust. 2 Prawa energetycznego, poprzez ich niezastosowanie i orzeczenie wadliwej umowy, która:

- narusza zasadę ekwiwalentności, poprzez zobowiązanie (...) do świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem zainteresowanych,

- nie zawiera elementów przedmiotowo istotnych (określonych w art. 7 ust. 2 Prawa energetycznego), tj.

a. postanowień dotyczących lokalizacji układu pomiarowo - rozliczeniowego i jego parametrów,

b. postanowień dotyczących warunków udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia,

c. terminu realizacji przyłączenia, oraz

d. pełnej regulacji odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym w szczególności w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej zainteresowanych,

- zawiera liczne nieprecyzyjne sformułowania, które w szczególności dotyczą niejasnego zdefiniowania podstawy do obliczenia opłaty za przyłączenie (§ 8 ust. 1 zd. 1 w zw. z § 7 ust. 2 umowy o przyłączenie), braku precyzyjnego określenia nieruchomości, do której nabycia zobowiązuje się (...) (§ 9 ust. 1 umowy o przyłączenie), określenia jedynie „przybliżonych” terminów przyłączenia (§ 14 umowy o przyłączenie), niejasnego pojęcia „termin ważności umowy” (§ 16 umowy o przyłączenie), nieprecyzyjnego zakresu odesłania do stosowania kodeksu cywilnego, które pozostawia wątpliwość, czy umowa wyklucza stosowanie również przepisów bezwzględnie obowiązujących (§ 19 umowy o przyłączenie), nieokreślenie konsekwencji braku jednomyślnej decyzji zainteresowanych w przedmiocie realizacji inwestycji (por. § 5 ust. 4 umowy o przyłączenie, który nakłada na zainteresowanych obowiązek podjęcia „jednomyślnej decyzji”),

- zobowiązuje (...) do „aktualizacji” a więc zmiany treści warunków przyłączenia wydanych przez Grupę (...) S.A.; zgodnie z § 1 umowy o przyłączenie, warunki przyłączenia „stanowią integralną część” umowy, wskutek czego upoważnienie (...) do ich jednostronnej zmiany po orzeczeniu umowy stanowi naruszenie natury stosunku obligacyjnego, który oparty jest na zasadzie autonomii woli;

- nie nakłada na zainteresowanych obowiązku uzyskania oraz przedłożenia koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej jako przesłanki koniecznej przystąpienia do realizacji przyłączenia przez (...),

- narusza wynikające z art. 490 § 1 k.c. prawo strony umowy wzajemnej do wstrzymania się ze spełnieniem świadczenia, jeżeli spełnienie świadczenia przez drugą stronę jest wątpliwe z uwagi na jej stan majątkowy,

- wykonanie tej umowy skutkować będzie naruszeniem przez (...) warunków wykonywania działalności koncesjonowanej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej (art. 3 pkt 5, pkt 23 Prawa energetycznego), z naruszeniem zakazu subsydiowania skrośnego (art. 44 ust. 1 i art. 3 pkt 32 Prawa energetycznego) oraz naruszeniem obowiązku równego traktowania odbiorców (art. 3 pkt 21, art. 9d ust. 4 i art. 45 ust. 1 pkt 1 Prawa energetycznego).

Wyrokiem z dnia 30 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 09 lipca 2010 roku Nr (...), zasądził od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwotę 688,50 zł tytułem kosztów postępowania za obie instancje oraz zasądza solidarnie od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki (...) z siedzibą w K. i (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwotę 688,50 zł tytułem kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 czerwca 2004 r. do Prezesa URE wpłynęło pismo (...) S.A., informujące o trudnościach związanych z procesem przyłączania do sieci elektroenergetycznej (...), o które ubiega się firma (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. oraz (...), o które ubiega się firma (...) S.A. z siedzibą w S.

Wnioskiem, który wpłynął do Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 14 czerwca 2004 r., (...) S.A. z siedzibą w S. wystąpiła o nakazanie w trybie art. 8 ust. 1 Pe zawarcia przez Grupę (...) S.A. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, należących do Spółki ww. elektrowni wiatrowych położonych w miejscowości S., ul. (...), działka (...).

Z analogicznym wnioskiem, który wpłynął do Urzędu RE w tym samym terminie, wystąpiła (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. - obecnie: (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowo – akcyjna z siedzibą w K..

Spółka akcyjna (...) SA i (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowo – akcyjna oświadczyły, że obie mają jednego właściciela i oba parki elektrowni wiatrowych będą przyłączone do tego samego (...).

Warunki przyłączenia elektrowni do sieci Grupy (...) S.A. Oddział w S. zostały wydane osobno każdemu z ww. podmiotów przyłączanych w dniu 28 lutego 2003 r. Przedmiotowe warunki były ważne przez okres 2 lat od daty ich wydania. Według warunków, przyłączenie do sieci jest uzależnione zrealizowaniem pełnego zakresu robót, ściśle określonych w warunkach przyłączenia. W warunkach przyłączenia wskazano, między innymi:

- miejsce przyłączenia: linia 110 kV relacji (...),

- miejsce dostarczenia energii elektrycznej (granice stron): zaciski odłączników od strony sprzęgła w polach transformatorowych stacji (...) kV.

Według „Ekspertyzy wpływu przyłączenia (...) o mocy 21 MVA do sieci 110 kV (linia M. - P.) na prace i parametry sieci rozdzielczej (...) S.A., Zakładu (...) S.A. i sieci przesyłowej (...), autorstwa Zakładu (...) z dnia styczeń 2005, przyłączenie FW K. do sieci 110 kV (...) nie spowoduje zmniejszenia bezpieczeństwa, niezawodności i jakości pracy

sieci rozdzielczej i przesyłowej. W stanie normalnym i stanach pojedynczych wyłączeń FW K. może pracować bez ograniczeń generacji.

Decyzją z dnia 28 lutego 2005 r., na podstawie art. 8 ust. 1 Pe, Prezes URE postanowił orzec zawarcie pomiędzy (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A. a (...) S.A. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej Zespołu Elektrowni (...) w S. przy ul. (...) (działki nr (...)), o treści określonej w załączniku do decyzji.

Na skutek odwołania wniesionego od powyższej decyzji przez (...) S.A. z siedzibą w P., wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2006 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję.

1 grudnia 2006 r. (...) SA wniosła o umorzenie postępowania administracyjnego z uwagi na wygaśnięcie wydanych 28 lutego 2003 r. warunków technicznych przyłączenia (...), ponawiając wniosek 5 lutego 2007 r. W pismach datowanych na dzień 11 stycznia 2007 r. Spółki (...) S.A. oraz (...) Sp. z o.o. oświadczyły, że podtrzymują w całości wniosek z dnia 8 czerwca 2004 r. o rozstrzygnięcie przez Prezesa URE sporu z (...) S.A. o treść umowy o przyłączenie do sieci.

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2007 r. Prezes URE ponownie orzekł zawarcie między ww. stronami umowy o przyłączenie.

W następstwie odwołania wniesionego od powyższej decyzji przez (...) S.A. z siedzibą w P., wyrokiem z dnia 17 marca 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję powołując się na brak możliwości na etapie postępowania sądowego dokonania zmiany podmiotowej, tj. wstąpienia (...) Sp. z o.o. w miejsce (...) SA.

Apelacja Prezesa URE od ww. wyroku Sądu Okręgowego z dnia 17 marca 2008 r. została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 21 maja 2009 r.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. powstała 7 grudnia 2006 r. jako spółka zależna (...) SA. i wykonuje zadania operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 30 czerwca 2007 r. ws. wyznaczenia operatora systemu dystrybucyjnego oraz decyzji Prezesa URE z dnia 28 czerwca 2007 r. ws. udzielenia koncesji na dystrybucję energii elektrycznej, od dnia 1 lipca 2007 r.

Umową z dnia 30 czerwca 2007 r. (...) S.A. z siedzibą w P. zbyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa związaną z dystrybucją energii elektrycznej – oddziału samodzielnie sporządzającego bilans, jako aport na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na pokrycie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym tej Spółki. W skład zbywanego oddziału wchodziły m.in. wszelkie prawa i wierzytelności wynikające z zawartych przez (...) S.A. umów związanych z prowadzeniem działalności dystrybucyjnej, w szczególności z umów o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej oraz umów na świadczenie dostaw i usług.

W pismach datowanych na dzień 10 czerwca 2009 r. Spółki (...) S.A. oraz (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowo – akcyjna oświadczyły, że podtrzymują w całości złożony Prezesowi URE wniosek z dnia 8 czerwca 2004 r., popierany pismami z dnia 11 stycznia 2007 r., w przedmiocie ostatecznego rozstrzygnięcia sporu z zakładem energetycznym o treść umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej Zespołu Elektrowni (...) w S. przy ul. (...). Wniosły w nich także o zawiadomienie spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. i wezwanie jej do udziału w sprawie w charakterze strony postępowania.

Zawiadomieniem z dnia 30 września 2009 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. została poinformowana przez Prezesa URE o wstąpieniu do postępowania administracyjnego ws. rozstrzygnięcia sporu dotyczącego ustalenia treści umowy przyłączenia do sieci elektroenergetycznej Zespołu Elektrowni (...) w S. przy ul. (...) oraz wezwana do udziału w czynnościach i zapoznania z materiałem dowodowym.

Decyzją z dnia 6 stycznia 2010 r. Prezes URE umorzył postępowanie administracyjne w stosunku do (...) S.A. z siedzibą w P., zaś postanowieniem z dnia 12 stycznia 2010 r. odmówił uwzględnienia wniosku (...) Sp. z o.o. o umorzenie postępowania administracyjnego.

Pismem z dnia 15 lutego 2010 r. (...) Sp. z o.o. złożyło wnioski dowodowe dotyczące ustalenia istnienia obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie oraz ustalenie jej treści, które postanowieniem z dnia 23 lutego 2010 r. Prezes URE oddalił. Decyzją z dnia 9 lipca 2010 r. Prezes URE po raz kolejny orzekł zawarcie między stronami postępowania umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej Zespołu Elektrowni (...) w S. przy ul. (...).

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 kwietnia 2012 r. uchylający zaskarżoną decyzję, został uchylony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie na skutek apelacji Prezesa URE i (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowo – akcyjną a postępowanie zniesione począwszy od dnia 21 października 2011 r.

(...) SA został postawiony w stan upadłości likwidacyjnej z dniem 21 października 2011 r.

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (...) Wydział (...) umorzył postępowanie upadłościowe (...) SA.

(...) SA w rejestrze przedsiębiorców widnieje w stanie upadłości likwidacyjnej z adresem ul. (...), S.. Komenda Policji S.-P. w odpowiedzi na doręczenie zawiadomienia o terminie rozprawy wskazała, że w S. przy ul. (...) nie ma siedziby firmy (...) SA, a pod podanych adresem prowadzone są prace rozbiórkowe hal przemysłowych.

Powyżej opisany stan faktyczny został ustalony przez Sąd w oparciu o ww. dowody, których wiarygodność i moc dowodowa nie budziły zastrzeżeń.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem niniejszego postępowania jest żądanie strony urzeczywistnienia normy prawnej ujętej w art. 8 ust. 1 Pe w związku z art. 7 ust. 1 Pe, gdzie konkretnemu żądaniu wnioskodawcy odpowiada publicznoprawny obowiązek przedsiębiorstwa energetycznego, a zatem obowiązek wynikający z ustawowej normy prawnej o charakterze *ius cogens*. Obowiązek tego rodzaju niewątpliwie przewiduje art. 7 ust. 1 Pe, zaś art. 8 ust. 1 Pe umożliwia Prezesowi URE ukształtowanie w drodze decyzji administracyjnej warunków umowy jeszcze nie zawartej, wobec nie dojścia stron tej umowy do porozumienia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2003 roku, sygn. akt I CK 504/01, niepubl., oraz z dnia 7 października 2004 roku, sygn. akt III SK 56/04, OSNP 2005, nr 12, poz. 181), a także ukształtowania treści umowy w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne kwestionuje istnienie obowiązku zawarcia umowy i na tej podstawie odmawia jej zawarcia, jak również w przypadku, gdy obowiązek zawarcia umowy nie jest kwestionowany, ale strony nie mogą uzgodnić treści przyszłej umowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że postępowania prowadzone na podstawie art. 8 ust. 1 Pe w zakresie odmowy zawarcia umowy o przyłączenie dotyczą wyłącznie tych umów, w odniesieniu do których na przedsiębiorstwie energetycznym ciąży publicznoprawny obowiązek ich zawarcia. Gdy podmiot zainteresowany przyłączeniem do sieci kwestionuje warunki umowy o przyłączenie do sieci i występuje do Prezesa Urzędu z wnioskiem o rozstrzygnięcia sporu przez wydanie decyzji z art. 8 ust. 1 Pe, Prezes Urzędu zobowiązany jest najpierw ustalić, czy na przedsiębiorstwie energetycznym spoczywał obowiązek zawarcia umowy z art. 7 ust. 1 Pe, a następnie dopiero ocenić, które z postanowień projektu umowy wymagają zmiany.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 Pe, w sprawach spornych dotyczących między innymi odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, orzeka Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony, przy czym w art. 23 ust. 2 pkt 12 Pe kompetencja Prezesa w tym zakresie została określona jako "rozstrzyganie sporów w zakresie określonym w art. 8 ust. 1". Wykonując kompetencję określoną w art. 23 ust. 2 pkt 12 Pe Prezes URE występuje w tym szczególnym przypadku w pozycji organu rozstrzygającego spór między stronami stosunku zobowiązaniowego i zasadniczo tylko tego stosunku dotyczyć ma rozstrzygnięcie wydawane w trybie art. 8 Pe (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2010 r. III SK 9/10, OSNP 2012/5-6/84).

Podstawą dla wydania decyzji Prezesa URE w oparciu o art. 8 ust. 1 Pe jest zatem „sprawa sporna” pomiędzy stronami będącymi w tym sporze.

Sąd Okręgowy wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana 9 lipca 2010 r. na skutek wniosku (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowo – akcyjna i (...) SA podtrzymujących wniosek o rozstrzygnięcie sporu złożony 14 czerwca 2004 r. i wnoszących o wezwanie (...) Sp. z o.o. do udziału w sprawie w charakterze strony.

Zdaniem Sądu Okręgowego, już wskazane stanowisko podmiotów przyłączanych świadczy, że (...) Sp. z o.o. nie była z nimi w sporze dotyczącym zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, zaś Spółka stała się uczestnikiem tego sporu na skutek wezwania do udziału w sprawie przez Prezesa URE.

Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 30 § 4 k.p.a. wskazując, że co do zasady w toku postępowania administracyjnego mogą pojawić się zmiany podmiotowe wskutek śmierci strony będącej osobą fizyczną lub utraty osobowości prawnej przez osobę prawną albo utraty bytu prawnego przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej (państwową i samorządową jednostkę organizacyjną lub organizację społeczną). Zmiany w składzie stron postępowania mogą być ponadto skutkiem zmian w sytuacji prawnej strony postępowania, a w szczególności związanych z przejściem w jego toku praw i obowiązków strony na inne osoby. Sytuacja, w której w miejsce strony postępowania administracyjnego (uczestnika na prawach strony) wchodzi inna osoba, a dotychczasowa strona występuje z postępowania, jest określana w postępowaniu administracyjnym jako następstwo proceduralne.

W ocenie Sądu Okręgowego postanowienie Prezesa URE o umorzeniu postępowania administracyjnego w stosunku do (...) SA i odmowa uwzględnienia wniosku (...) Sp. z o.o. o umorzenie postępowania z powodu braku sukcesji wskazują, że (i) organ przyjął trwanie „toka postępowania” oraz, że (ii) (...) Sp. z o.o. jest następcą prawnym (...) SA.

Sąd Okręgowy wskazał, że (...) Sp. z o.o. powstała w celu realizacji art. 9d ust. 1 ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2005 Nr 62, poz. 552), która weszła w życie z dniem 3 maja 2005 r. z zastosowaniem przepisów w zakresie dotyczącym obowiązku uzyskania niezależności, pod względem formy prawnej, operatorów systemów dystrybucyjnych od dnia 1 lipca 2007 r.

Przepis 9 d ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, który zakłada separację operatorów systemu przesyłowego, dystrybucyjnego i systemu połączanego, będących w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, w zakresie formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji, od innych działalności niezwiązanych z przesyłaniem, dystrybucją lub magazynowaniem paliw gazowych, lub skraplaniem gazu ziemnego, lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego albo przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, stanowi implementację do polskiego systemu prawnego art. 10 i 15 dyrektywy 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającą dyrektywę 96/92/WE z dnia 26 czerwca 2003 r. Dyrektywa 96/92/WE wchodziła w skład tzw. I pakietu liberalizacyjnego, w ramach którego pojawiły się pierwsze rozwiązania dotyczące unbundlingu, oznaczającego rozdział działalności przesyłowej oraz dystrybucyjnej od działalności wytwórczej oraz działalności obrotowej.

W odróżnieniu od dyrektyw I pakietu prawodawca europejski rozszerzył w dyrektywie 2003/54/WE wymóg wydzielenia rachunkowego operatorów przesyłowych lub dystrybucyjnych o wymóg wydzielenia prawnego i funkcjonalnego, polegającego na wydzieleniu operatora w odrębną spółkę, niezależną od innych części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo oraz zapewnieniu mu niezależności wykonywania działań operatorskich przy wykorzystaniu powierzonych mu sieci. Zgodnie z art. 10 i 15 dyrektywy 2003/54/WE operator systemu przesyłowego i dystrybucyjnego będący częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo musi pozostać niezależny przynajmniej pod względem formy prawnej od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją. Celem tak ukształtowanego rozdziału było doprowadzenie do wykonywania działalności w zakresie przesyłania i dystrybucji przez odrębne w sensie prawnym podmioty. Wydzielenie prawne miało służyć upodmiotowieniu operatorów systemu dystrybucyjnego i przesyłowego (połączonego). Jest to o tyle istotne, że wydzielony prawnie przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą lub zawodową we własnym imieniu (op. cit.).

Sąd Okręgowy wskazał, że (...) Sp. z o.o. została założona aktem notarialnym z dnia 7 grudnia 2006 r. (odpis z KRS (...)). Z pełnego odpisu rejestru przedsiębiorców prowadzonego dla (...) Sp. z o.o. nie wynika, aby spółka powstała w wyniku łączenia, podziału lub przekształcenia (...) S.A.

(...) S.A. jako przedsiębiorstwo energetyczne świadczące usługi w zakresie dystrybucji energii elektrycznej oraz prowadzące obrót tą energią zawiązała spółkę (...) Sp. z o.o. mającą pełnić funkcje operatora systemu dystrybucyjnego. (...) SA w celu wyposażenia (...) Sp. z o.o. w majątek służący prowadzeniu dystrybucji energii elektrycznej wniosła do nowej spółki aport w postaci oddziału (...) SA stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa czym został podwyższony kapitał zakładowy (...) Sp. z o.o. W dniu 30 czerwca 2007 r. miała miejsce umowa zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa – oddziału w rozumieniu art. 55¹ k.c., w którego skład wchodziły w szczególności prawa wymienione w §1 umowy, w tym m.in. „wszelkie prawa i wierzytelności wynikające z zawartych przez (...) SA umów związanych z prowadzeniem działalności dystrybucyjnej, w szczególności z umów o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, umów na świadczenie dostaw i usług”. (...) Sp. z o.o. oświadczyły w §2 umowy, że w związku ze zbyciem oddziału na (...) Sp. z o.o. przechodzą wszelkie prawa wynikające z umów związanych z prowadzeniem działalności dystrybucyjnej, w szczególności z umów dotyczących dostaw towarów i usług, umów najmu i dzierżawy oraz umów o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. Prezes URE wyznaczył (...) Sp. z o.o. operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na okres od dnia 1.07.2007 r. do dnia 1.07.2017 r.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy uznał, że (...) Sp. z o.o. nie jest następcą prawnym (...) SA. O tym, że nie mamy do czynienia z podziałem spółki na podstawie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. a z podwyższeniem kapitału zakładowego poprzez wniesienie aportu w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, w zamian za co (...) SA objęła udziały (...) i w wyniku tej czynności nie powstała „spółka wydzielona”, lecz zorganizowana część przedsiębiorstwa, wypowiedział się również Sąd Najwyższy odmawiając udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne (por. postanowienie z dnia 2 lipca 2013 r., III PZP 3/13).

Rozważając kwestię sukcesji singularnej Sąd Okręgowy uznał, że konieczne jest ustalenie, czy przeszły na (...) Sp. z o.o. prawa wynikające z umów związanych z prowadzeniem działalności dystrybucyjnej, w szczególności z umów dotyczących dostaw towarów i usług, umów najmu i dzierżawy oraz umów o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (§2 umowy) oraz czy można mówić o odpowiedzialności solidarnej obu spółek za zobowiązania (...) SA związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa zgodnie z treścią art. 55⁴ k.c. (§1 umowy). Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu, że warunki przyłączenia są zobowiązaniem czy to w sferze prawa cywilnego czy w sferze publicznoprawnej wskazując, że na gruncie prawa cywilnego zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić (art. 353 k.c.). Źródło określonego zachowania musi wynikać z causa, czy to z czynności prawnej dwustronnej, czynności prawnej jednostronnej (np. przyrzeczenie publiczne – art. 919 i n. k.c.), czynu niedozwolonego (art. 415 i n. k.c.), bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 i n. k.c.), decyzji administracyjnej, innego zdarzenia (np. orzeczenia konstytucyjne). Na temat charakteru warunków przyłączenia wypowiadają się przedstawiciele doktryny uznając, że można je traktować jako zaproszenie do rokowań (por. J. Pokrzywniak, Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, gazowej lub ciepłowniczej oraz obowiązek jej zawarcia. Zagadnienia cywilnoprawne, LEX i przedstawione tam poglądy).

Sąd Okręgowy uznał, że w sensie cywilnoprawnym warunki przyłączenia nie rodzą zobowiązań, ani nie kreują obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie, lecz jedynie potwierdzają gotowość przedsiębiorcy sieciowego do jej zawarcia na podanych warunkach w okresie ich ważności. Dopiero w nowelizacji z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 104) w art. 7 ust. 8i) wskazano, że w okresie ważności warunki przyłączenia stanowią warunkowe zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. W ocenie Sądu, owe „warunkowe zobowiązanie” odnosi się tak do samych wymagań ujętych w warunkach przyłączenia, jak i określonych w art. 7 ust. 1 Pe.

Sąd Okręgowy wskazał, że nałożony przepisem art. 7 ust. 1 Pe na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie

nie ma charakteru bezwzględny. Z treści art. 7 ust. 1 Pe wynika, że obowiązek ten powstaje na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Wydanie warunków przyłączenia jest właśnie elementem realizacji obowiązku kontraktowania wynikającego z art. 7 ust. 1 Pe, ale nie przesądza o obowiązku zawarcia umowy.

Sąd Okręgowy uznał, że nie przeszedł na (...) Sp. z o.o. obowiązek zawarcia umowy z podmiotami przyłączanymi, bowiem sukcesja dotyczyła tylko zobowiązań z istniejących umów. Solidarna odpowiedzialność nabywcy ze zbywcą za zobowiązania przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego związane z ich prowadzeniem stanowi przewidziany w k.c. przypadek przystąpienia do długu z mocy ustawy. Przepis art. 55⁴ k.c. musi być wiązany z ogólnymi zasadami prawa zobowiązań, ich wykonywaniem, solidarnością dłużników i zakresem odpowiedzialności. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CSK 18/07 (OSP 2008, Nr 9, poz. 97) przyjęto, że sens art. 55⁴ k.c. jest taki, że zobowiązanie, które obciążało tylko zbywcę ex lege rozszerza się na nabywcę przedsiębiorstwa. Odpowiednio, po stronie zarówno zbywcy jak i nabywcy, istnieje obowiązek świadczenia na rzecz wierzyciela. Również w wyroku z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CSK 3/07 (M. Prawn. 2007, nr 9, str. 460) Sąd Najwyższy przyjął, że odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa oparta jest na konstrukcji przystąpienia do długu, co oznacza, iż odpowiada on solidarnie ze zbywcą za długi związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa jest więc następstwem pochodnym pod tytułem szczególnym. Po stronie nabywcy nie powstaje nowy dług wobec wierzyciela zbywcy przedsiębiorstwa, czy też jedynie odpowiedzialność za cudzy dług (zbywcy przedsiębiorstwa). Charakter długu obciążającego nabywcę przedsiębiorstwa nie ulega więc zmianie (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II CSK 2/10, Lex nr 621142 dotyczący skutków nabycia gospodarstwa rolnego w odniesieniu do zobowiązań zbywcy). Zgodnie z art. 55⁴ k.c. nabywca przedsiębiorstwa staje się z mocy prawa solidarnie odpowiedzialny ze zbywcą za zobowiązania prywatnoprawne.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że (...) Sp. z o.o. nie jest następcą prawnym (...) SA ani pod tytułem ogólnym, ani szczególnym.

Sąd Okręgowy wskazał też, że wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylający decyzję regulatora rynku jest rozstrzygnięciem co do istoty sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2011 r., III SK 8/11, niepublikowane, wyrok Sadu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., III SK 55/10). Wydając orzeczenie o takiej treści sąd udziela ochrony prawnej podmiotowi wnoszącemu odwołanie od decyzji organu regulacyjnego. Uchylenie decyzji oznacza, że decyzja nie znajduje dostatecznych podstaw prawnych, a potrzeba przeprowadzenia nowego postępowania i wydania nowej decyzji pozostawiona jest uznaniu Prezesa Urzędu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., III CRN 120/91, OSNC 1992, Nr 5, poz. 87). W uzasadnieniu wyroku z 19 sierpnia 2009 r., Sąd Najwyższy podkreślił, że uchylenie decyzji w całości powinno nastąpić wówczas, gdy wydanie jej nastąpiło bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa materialnego, jak również wtedy, gdy została ona skierowana do podmiotu niebędącego stroną w sprawie, a także gdy dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną. Podstawą do uchylenia decyzji Prezesa Urzędu jest także potrzeba dokonania w całości niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń (III SK 5/09, OSNP 2011, Nr 9-10, poz. 144).

Wobec brzmienia art. 479⁵³ § 1 i 2 k.p.c. należy przyjąć, że sąd ochrony konkurencji i konsumentów może oddalić odwołanie, zmienić decyzję i orzec co do istoty sprawy, albo wyłącznie uchylić decyzję Prezesa Urzędu. Nie ma natomiast możliwości przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że uchylenie decyzji przez SOKiK nie rodzi skutku ponownego rozpoznawania sprawy przez organ, a zatem wniosek, który był podstawą wszczęcia postępowania zakończonego decyzją nie może wszczynać nowego postępowania po uchyleniu decyzji. To od samego organu będzie zależeć, czy wyda kolejną decyzję, czy też nie podejmie w tym zakresie żadnych czynności (sąd nie może wkraczać w kompetencje Prezesa Urzędu jako organu administracyjnego).

W ocenie Sądu Okręgowego wniosek zainteresowanych z dnia 10 czerwca 2009 r. był nowym wnioskiem zainteresowanych, a nie kontynuacją stanowiska z dnia 14 czerwca 2004 r. Wniosek z dnia 14 czerwca 2004 r. został bowiem rozstrzygnięty przez organ decyzją z dnia 28 lutego 2005 r. (...). Prawomocny wyrok SOKiK uchylający decyzję nie oznacza, że ponownie należy rozpoznać sprawę zainicjowaną wnioskiem z dnia 14 czerwca 2004 r., bowiem ta sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta przez wyeliminowanie decyzji z obrotu prawnego a nie poprzez przekazanie do ponownego rozpoznania.

Tym samym strony dążąc do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie sporu o odmowę zawarcia umowy o przyłączenie podtrzymując wniosek z 14 czerwca 2004 r. w istocie złożyły kolejny wniosek. Dla niniejszej sprawy oznacza to, że zmiana strony z (...) SA na (...) Sp. z o.o., zakładając istnienie następstwa prawnego, nie nastąpiła w toku postępowania wszczętego 10 czerwca 2009 r.

Uznając za skuteczne podniesione zarzuty naruszenia art. 8 ust. 1 Pe i art. 55¹ k.c. Sąd Okręgowy uznał, że zbędne jest badanie podnoszonych zarzutów odnoszących się do nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego i oceny prawidłowości treści umowy o przyłączenie. Sąd Okręgowy jedynie zaznaczył, że warunki przyłączenia wydane przez (...) SA nie rodzą żadnych obowiązków dla (...) Sp. z o.o. Projekt umowy opracowany w toku postępowania dowodowego i przekazany Prezesowi URE w dniu 3 grudnia 2004 roku nie może też stanowić podstawy do opracowania umowy z (...) Sp. z o.o. z prostego względu – spółka w tej dacie nie istniała i jak powyżej Sąd wywiódł – nie przejęła zobowiązań (...) SA.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Prezesa URE subsumcja art. 7 ust. 1 Pe nie jest poparta ustaleniami faktycznymi odnoszącymi się do technicznych i ekonomicznych możliwości przyłączenia instalacji zainteresowanych do sieci (...) Sp. z o.o., a jedynie określoną oceną faktu wydania przez (...) SA warunków przyłączenia. Prezes URE przyjął, że o spełnieniu wymienionych w art. 7 ust. 1 Pe warunków przesądza samo wydanie warunków przyłączenia do sieci. Sytuacja niniejsza odpowiada tej, która była podstawą sformułowania istotnych uwag przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 roku III SK 33/11 (OSNP 2013/9-10/120). W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy uwydatnił konieczność każdorazowej obiektywnej oceny przez Prezesa URE oraz sąd rozpoznający odwołanie od decyzji, czy w konkretnej sprawie rzeczywiście spełnione są przesłanki technicznej i ekonomicznej możliwości przyłączenia. Zdaniem SN wydanie warunków przyłączenia, nie może stanowić regina probationem dla ustalenia stanu faktycznego w celu zastosowania art. 7 ust. 1 Pe. Sąd Najwyższy słusznie zauważył, że takie rozumowanie prowadziłoby do nieuzasadnionego zróżnicowania przedsiębiorców energetycznych. Owo zróżnicowanie sprowadzałoby się do tego że: (i) jeśli przedsiębiorstwo energetyczne wyda wnioskującemu o przyłączenie dokument – warunki przyłączenia wraz z projektem umowy, to w razie ewentualnego sporu, co do treści umowy (np. co do wysokości opłaty przyłączeniowej) Prezes URE, a później SOKiK, rozstrzygając o zawarciu umowy, nie badałby faktycznego istnienia warunków technicznych i ekonomicznych do dokonania przyłączenia, uzna bowiem ten fakt za przyznany (udowodniony) samym wydaniem dokumentu – warunków przyłączenia; (ii) jeśli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi wydania warunków przyłączenia, to w razie skierowania przez zainteresowanego wniosku do Prezesa URE, tenże organ, a później sąd byłby zobligowany do przeprowadzenia dowodów na fakt istnienia bądź braku warunków technicznych i ekonomicznych do realizacji przyłączenia; to z kolei umożliwia przedsiębiorstwu realną obronę, co do braku istnienia warunków do przyłączenia.

Sąd Okręgowy uznając, że nie istniał spór pomiędzy stronami dający Prezesowi URE kompetencje do rozstrzygnięcia i kwalifikujący się do rozstrzygnięcia na podstawie art. 8 ust. 1 Pe, uchylił decyzję na podstawie art. 479⁵³ §2 k.p.c., gdyż (...) Sp. z o.o. nie jest stroną, na której ciąży obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci wywodzony z art. 7 ust. 1 Pe w związku z art. 9d ust. 1 Pe i umową z dnia 30 czerwca 2007 roku.

Rozstrzygając o kosztach postępowania Sąd Okręgowy uznał odwołującego za wygrywającego sprawę stosownie do przepisu art. 98 k.p.c. i zaliczył do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez (...) Sp. z o.o. wynagrodzenie radcy prawnego należne za obie instancje stosownie do § 14 ust. 3 pkt 1 i §12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 490) w wysokości 360 zł i 270 zł oraz opłatę od pełnomocnictwa 17 zł i opłatę od odwołania 100 zł.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł zainteresowany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością komandytowo-akcyjna z siedzibą w K., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 55¹ k.c. poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie, na skutek wniesienia aportu w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, nie doszło do sukcesji w zakresie wszelkich praw i obowiązków, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że (...) sp. z o.o. nie jest następcą prawnym (...) S.A., podczas gdy na gruncie przepisów kodeksu cywilnego, jak i zapisów umowy zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 r., w szczególności § 1 i § 2 umowy do następstwa takiego doszło;

2. naruszenie art. 30 § 4 k.p.a. poprzez przyjęcie, (...) sp. z o.o. nie jest następcą prawnym (...) SA ani pod tytułem ogólnym, ani szczególnym, a co za tym idzie uznaniem, że w niniejszym przypadku nie mamy do czynienia ze sprawą w toku, gdyż zainteresowany dążąc do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie sporu o odmowę zawarcia umowy o przyłączenie podtrzymując wnioski z dnia 14 czerwca 2004 r. w istocie złożył kolejny wniosek, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd, że zmiana strony z (...) SA na (...) sp. z o.o. przy założeniu następstwa prawnego nie nastąpiła w toku postępowania wszczętego 10 czerwca 2009 r., podczas gdy zainteresowany nie składał kolejnego wniosku, a jedynie podtrzymał w całości wnioski o rozstrzygnięcie sporu z dnia 8 czerwca 2004 r.,

3. naruszenie art. 8 ust. 1 Pe w zw. z art. 7 Pe poprzez przyjęcie, że na skarżącym (...) sp. z o.o. jako przedsiębiorstwie energetycznym nie spoczywał obowiązek zawarcia umowy, o której mowa w art. 7 ust. 1 Pe, podczas gdy na (...) sp. z o.o. jako następcy prawnym (...) SA ciążył taki obowiązek,

4. naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 12 Pe w zw. z art. 8 ust. 1 Pe polegające na uznaniu, że skarżący (...) sp. z o.o. nie pozostawała w sporze z zainteresowanym spółką (...) Sp. z o.o. (...), co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia, że na (...) sp. z o.o. nie ciążył obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej, a co za tym idzie Prezes URE nie posiadał kompetencji do rozstrzygnięcia sprawy zgodnie z kompetencją przyznaną mu na mocy art. 8 ust. 1 Pe, podczas gdy na (...) sp. z o.o., jako następcy prawnym (...) SA ciążył obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej, a co za tym idzie istniał spór pomiędzy stronami do którego rozstrzygnięcia uprawniony był Prezes URE;

5. naruszenie art. 7 ust. 1 Pe poprzez przyjęcie, że wydane warunki przyłączenia nie stanowią zobowiązania zarówno w sferze prawa cywilnego, jak i publicznoprawnym, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że na (...) sp. z o.o. nie ciążył obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej, podczas gdy wydanie warunków przyłączenia stanowi bezwarunkowe zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do złożenia oświadczenia o zawarciu umowy przyłączenia do sieci;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 98 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., poprzez obciążenie zainteresowanych w sprawie solidarnie obowiązkiem zwrotu na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 688,50 zł tytułem kosztów postępowania za obie instancje.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie na rzecz zainteresowanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji, uznając iż znajdują one pełne oparcie w zgromadzonych dowodach i nie są sporne między stronami.

Art. 7 ust. 1 prawa energetycznego wyraźnie stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie ..., czyli z każdym podmiotem, który ubiega się o przyłączenie do sieci, a nie tylko z odbiorcą. O tym, że przepis art. 7 ust. 1 statuuje obowiązek dla przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się dystrybucją energii elektrycznej zawarcia umowy o przyłączenie do sieci również wytwórców energii elektrycznej (a nie wyłącznie odbiorców) świadczy fakt, że przepisy prawa energetycznego są systematycznie nowelizowane, między innymi z uwagi na obowiązek wdrożenia zaleceń wynikających z Dyrektyw Wspólnot Europejskich, w tym z Dyrektywy 2001/77/WE z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz.Urz. WE L283z 27.10.2001). Art. 1 Dyrektywy jednoznacznie stwierdza, że jej celem jest „wspieranie zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej na wewnętrzny rynek energii elektrycznej oraz stworzenia podstaw dla opracowania przyszłych ram Wspólnoty w omawianym przedmiocie”. Biorąc zatem pod uwagę założenia i regulacje przyjęte w Dyrektywie (w tym treść Preambuły i cytowanego art. 1) należy uznać, że implementacja jej przepisów przez ustawodawstwo polskie winna zapewnić stworzenie mechanizmów sprzyjających rozwojowi rynku wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – na zasadach konkurencyjności – w celu zachęcenia odbiorców do zwiększania zużycia tej właśnie energii w stosunku do energii wytworzonej ze źródeł konwencjonalnych. Nie może jednak nastąpić zwiększenie zużycia energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, jeśli nie zapewni się wytwórcom tej energii dostępu do sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w celu oferowania energii odbiorcom końcowym. Jest zatem oczywistym, że publicznoprawny obowiązek przedsiębiorstw energetycznych wynikający z art. 7 ust. 1 prawa energetycznego w stosunku do podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci, nie jest ograniczony jedynie do odbiorców, ale obejmuje również wytwórców energii elektrycznej.

Wynikający z art. 7 ust. 1 prawa energetycznego obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci ma charakter publicznoprawny.

Przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane do zawarcia umowy, na zasadzie równego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia.

Zasadnicze warunki przyłączania do sieci pierwotnie określało rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączania podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2005 r. Nr 2, poz. 6 - zwanego dalej rozporządzeniem przyłączeniowym). Od dnia 13 czerwca 2007 r. zostało zastąpione rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 93, poz. 623 – zwanego dalej rozporządzeniem o funkcjonowaniu).

Zgodnie z § 6 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia przyłączeniowego oraz § 6 ust. 5 pkt 4 rozporządzenia o funkcjonowaniu, do wniosku o określenie warunków przyłączenia należy dołączyć ekspertyzę wpływu przyłączanych urządzeń, instalacji lub sieci na system elektroenergetyczny, wykonaną w zakresie i na warunkach uzgodnionych z operatorem, na którego obszarze działania nastąpi przyłączenie, jeżeli wniosek składają podmioty zaliczane do I albo II grupy przyłączeniowej. W świetle § 7 ust. 2 rozporządzenia przyłączeniowego oraz § 7 ust. 3 rozporządzenia o funkcjonowaniu, zakres i warunki wykonania ekspertyzy wymagają uzgodnienia z operatorem systemu przesyłowego energetycznego w przypadku urządzeń, instalacji sieci należących do podmiotów zaliczanych do II grupy przyłączeniowej. Temu samemu uzgodnieniu podlegają w dalszej kolejności warunki przyłączenia do sieci dystrybucyjnej. Uzgodnień tych operatorzy dokonują w terminie nie przekraczającym 60 dni od dnia złożenia dokumentacji dotyczącej warunków przyłączenia. W terminie zaś 3 miesięcy od dnia złożenia kompletnego wniosku przez wnioskodawcę zaliczonego do I lub II grupy przyłączeniowej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej

wydaje warunki przyłączenia wraz z projektem umowy o przyłączenie (§ 8 pkt 3 w zw. z § 7 ust. 5 rozporządzenia przyłączeniowego oraz § 9 pkt 3 w zw. z § 7 ust. 6 rozporządzenia o funkcjonowaniu).

W sprawie niniejszej kwestią sporną był przede wszystkim fakt związania nowo powstałego podmiotu jakim jest (...) sp. z o.o. warunkami przyłączenia wydanymi przez (...) SA na rzecz podmiotów zainteresowanych przyłączeniem do sieci.

Bezsporne jest, że (...) S.A. zawiązała (...) spółkę z o.o., która miała pełnić funkcję operatora systemu dystrybucyjnego. Wyposażenie (...) spółki z o.o. w majątek dystrybucyjny nastąpiło na drodze wniesienia do Spółki przez (...) S.A. oddziału (...) S.A. samodzielnie sporządzającego bilans, prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, stanowiącego organizacyjnie i finansowo wyodrębniony zespół składników materialnych i niematerialnych. Umowa zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa została zawarta w dniu 30 czerwca 2007 r. i w tym samym dniu na mocy decyzji Prezesa URE, (...) spółka z o.o. została wyznaczona operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na okres od 1.07.2007 r. do 1.07.2017 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma podstaw do przyjęcia, że Spółka z o.o. (...) przejmując zorganizowaną część przedsiębiorstwa oddziału dystrybucyjnego (...) S.A., przejęła również zobowiązania, wynikające z wydania przez (...) SA w dniu 28 lutego 2003 r. warunków przyłączenia. Należy wskazać, że odpowiedzialność nabywcy za zobowiązania zbywcy została uregulowana w art. 55⁴ k.c. i w ocenie Sądu Apelacyjnego przepis ten nie stanowi podstawy do przypisania odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa za publicznoprawne zobowiązania zbywcy, w tym wynikające z art. 7 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne. Zgodnie z art. 55⁴ k.c. nabywca przedsiębiorstwa staje się z mocy prawa solidarnie odpowiedzialny ze zbywcą za zobowiązania prywatnoprawne wynikłe z jego prowadzenia. Taki wniosek uprawnia treść art. 1 k.c., bowiem Kodeks cywilny reguluje stosunki cywilnoprawne. W konsekwencji solidarna odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa ze zbywcą nie obejmuje zobowiązań publicznoprawnych. Ponadto przewidziana w art. 55⁴ k.c. instytucja ustawowego przystąpienia do długu ma wyjątkowy charakter, co uzasadnia niedopuszczalność wykładni rozszerzającej. Funkcja operatora systemu dystrybucyjnego została powodowej Spółce powierzona na mocy konstytutywnej decyzji Prezesa URE, której adresatem była wyłącznie (...) spółka z o.o. Powódka nie przejęła obowiązków publicznoprawnych wynikających z decyzji Prezesa URE, których adresatami były inne przedsiębiorstwa energetyczne. Decyzja ustanawiająca Spółkę operatorem systemu dystrybucyjnego nie stanowiła bowiem, że przejmuje ona obowiązki publicznoprawne operatora systemu dystrybucyjnego działającego wcześniej na obszarze, na którym podjęła działalność powódka.

Tym samym nie ma w ocenie Sądu Apelacyjnego podstaw do przyjęcia, że powstała w 2007 r. spółka (...) sp. z o.o. związana była warunkami przyłączenia wydanymi w 2003 r. przez inną Spółkę i obowiązującymi przez 2 lata. Należy przy tym zwrócić uwagę, że pierwsza decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, orzekająca obowiązek zawarcia umowy w oparciu o powyższe warunki przyłączenia, została uchylona prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 sierpnia 2006 r.

Zatem w toku postępowania administracyjnego prowadzonego w stosunku do (...) sp. z o.o. wydane przez (...) SA warunki przyłączenia już nie obowiązywały, pomijając już fakt, że wobec upływu tak znacznego czasu od ich wydania oraz zmiany regulacji prawnych, warunki te mogą decydować o spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 7 ustawy prawo energetyczne.

Publicznoprawny obowiązek przyłączenia wynikający z art. 7 prawa energetycznego nie ma charakteru bezwzględnie, uzależniony jest bowiem od zaistnienia warunków określonych wskazanym przepisem. Dopiero stwierdzenie, że warunki te zostały spełnione, uzasadnia obciążenie przedsiębiorcy energetycznego obowiązkiem zawarcia umowy.

Swoje stanowisko co do istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia instalacji zainteresowanego do sieci powoda Prezes URE uzasadnił w istocie wyłącznie faktem wydania zainteresowanemu przez przedsiębiorstwo

(...) SA dokumentu warunku przyłączenia, uznając, że tym samym spełnione są wszystkie przesłanki publicznoprawnego obowiązku przyłączenia.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r., III SK 33/11 (OSNP 2013/9-10/120) wskazał, że warunki przyłączenia określają tylko kwestie techniczne, co wynika wprost z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. z 2007 r. Nr 93, poz. 623). Warunki przyłączenia nie odnoszą się zaś w ogóle do przesłanki technicznej możliwości przyłączenia źródła energii ekonomicznej zasadności koniecznych do tego inwestycji (wykraczających poza samą realizację przyłączenia), zatem wydanie warunków przyłączenia nie przesądza o istnieniu warunków technicznych i ekonomicznych do dokonania przyłączenia w sytuacji, kiedy przedmiot zainteresowany przyłączeniem do sieci kwestionuje warunki umowy o przyłączenie. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki rozstrzygając spór i wydając decyzję w trybie art. 8 ust. 1 ustawy prawo energetyczne zobowiązany jest więc najpierw ustalić, czy na przedsiębiorstwie spoczywał obowiązek zawarcia umowy z art. 7 ust. 1 ustawy, a więc czy istniały warunki przyłączenia do sieci, a następnie dopiero ocenić, które z postanowień projektu umowy wymagają zmian.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uznając, że zostały spełnione warunki przyłączenia, oparł się jedynie na fakcie wydania przez inną spółkę niż powódka dokumentu dotyczącego warunków przyłączenia, który nie obowiązywał w dacie wydawania decyzji i który został wydany w roku 2003, a więc 7 lat przed datą wydania przedmiotowej decyzji, nie dokonując żadnych ustaleń co do istnienia w dacie wydawania decyzji warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że kwestie warunków technicznych i ekonomicznych są ze sobą ściśle powiązane albowiem przesłanka natury technicznej sprowadza się do rzetelnej analizy ekonomicznej opłacalności przyłączenia do sieci.

Tym samym nie ma podstaw do uznania, że na powódzie spoczywał obowiązek wynikający z art. 7 prawa energetycznego.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny za bezzasadne uznał zarzuty podniesione w apelacji zainteresowanego i na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.